| | | | |
|---|---|---|---|
| سوالات امتحان راه نهایی درس: علوم و فنون۳ | تعداد صفحه: ۴ | نام و نام خانوادگی: | رشته: ادبیات وعلوم انسانی – علوم و معارف اسلامی |
| تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۱۱ | ساعت شروع: ۸ صبح | پایه: دوازدهم | مدت امتحان: ۸۰ دقیقه |
| آزمون هماهنگ راه نهایی دانش آموزان پایه دوازدهم مدارس دولتی و غیردولتی استان مازندران | | | معاونت آموزش متوسطه استان مازندران http://motvasete-mazand.medu.ir |

| ردیف | سؤالات | نمره |
|---|---|---|
| | **بخش یکم: تاریخ ادبیّات ( ۲ نمره )** | |
| ۱ | توضیح زیر کدام شاعر دوره بیداری را معرّفی می کند؟<br>« پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص ترین شاعر این دوره است ؛در مثنوی ،قصیده و غزل دست داشت. » | ۰/۲۵ |
| ۲ | جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید.<br>آ) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به ..... بود<br>ب) شهریار در غزل طبعی لطیف و احساسی رقیق داشت و از غزل سرایان نامی ایران به ویژه ..... تاثیر پذیرفته است. | ۰/۵ |
| ۳ | نمونه نثر شتابزده و در اصطلاح " تلگرافی " در کدام اثر "جلال آل احمد " به کمال ،دیده می شود؟<br>۱) خسی در میقات ۲) زن زیادی ۳) مدیر مدرسه ٤) ارزیابی شتابزده | ۰/۲۵ |
| ٤ | جریان "نوگرایی " نیما با سرایش منظومه ..... تثبیت شد . | ۰/۲۵ |
| ۵ | نام پدیدآورندگان را در ستون « الف » به آثار ستون « ب » وصل کنید. ( در ستون « ب » یک مورد اضافی است ) | ۰/۷۵ |

| « الف » | « ب » |
|---|---|
| آ) سیدعلی موسوی گرمارودی | ۱) تنگسیر |
| ب) امین فقیری | ۲) چشمهایش |
| ج) بزرگ علوی | ۳) گوشواره عرش |
| | ٤) دهکده پر ملال |

| | | |
|---|---|---|
| | **بخش دوم: سبک شناسی ( ۲ نمره )** | |
| ٦ | جملهٔ صحیح یا غلط را مشخّص کنید ( ص یا غ )<br>آ) در شعر دوره انقلاب اسلامی ، زبان واژگان شعری در غزلیات ، به سبک خراسانی نزدیک شد.<br>ب) هرچه از سال های اول انقلاب می گذرد ، اقبال به شعر نیمایی بیشتر می شود. | ۰/۵ |
| ۷ | جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید<br>آ ) شاعران دوره بازگشت به سبب فقر فرهنگی و سستی و رخوت حاکم بر ادبیات به پیروی از ..... پرداختند.<br>ب) ) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و ..... از ویژگی‌های شعر این دوره است. | ۰/۵ |
| ۸ | برای پرسش های زیر ، پاسخ کوتاه بنویسید.<br>آ) هدف از تشکیل انجمن خاقان چه بود ؟<br>ب) اندیشه حاکم بر داستان های دهه ی اول ، پس از پیروزی انقلاب چگونه است؟ | ۰/۵ |
| ۹ | در پرسش های زیر ، مناسب ترین گزینه را انتخاب کنید.<br>آ) کدام گزینه ، جزء ویژگی های « زبانی » نثر دورهٔ معاصر نیست؟<br>۱) از واژه های عربی نسبت به گذشته کاسته شد.<br>۲) مدح و ذم و هجو بسیار زیاد است.<br>۳) بسیاری از واژه ها ، کنایات و اصطلاحات عامیانه وارد نثر داستانی این دوره شدند.<br>٤) کوتاهی جملات و فعل ها در کلام فراوان دیده می شود.<br>ب) کدام تفکر در آثار قبل از انقلاب اسلامی وجود داشت که در برخی آثار پس از آن به گونه ای کمرنگ مشاهده می شود؟<br>۱) فرهنگ عاشورایی ۲) غیردینی و ضد دینی ۳) انسان گرایانه ٤) استکبارستیزی | ۰/۵ |

www.konoon.ir

| | | | |
|---|---|---|---|
| سوالات امتحان راه نهایی درس: علوم و فنون۳ | تعداد صفحه: ۴ | نام و نام خانوادگی: | رشته: ادبیات وعلوم انسانی – علوم و معارف اسلامی |
| تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۱۱ | ساعت شروع: ۸ صبح | پایه: دوازدهم | مدت امتحان: ۸۰ دقیقه |
| آزمون هماهنگ راه نهایی دانش آموزان پایه دوازدهم مدارس دولتی و غیردولتی استان مازندران | | | معاونت آموزش متوسطه استان مازندران http://motvasete-mazand.medu.ir |

| | بخش سوم: موسیقی شعر ( ٦ نمره ) | |
|---|---|---|
| ۱۰ | وزن کدام بیت ، « ناهمسان » است؟آن را مشخّص کنید.<br>آ) ساقیا پیمانه پرکن زانکه صاحب مجلس ست  آرزو می بخشد و اسرار می دارد نگاه<br>ب) از عمر من آن چه هست بر جای  بستان و به عمر لیلی افزای | ۰/۲۵ |
| ۱۱ | در ساماندهی نشانه های هجایی ، کدام مصراع زیر را می توان به دو روش دسته بندی کرد؟<br>آ) چه کند بنده که بر جور ،تحمل نکند  ب) ای باد بامدادی خوش می روی به شادی | ۰/۲۵ |
| ۱۲ | بیت: « هر که می ورزد درختی در سرابستان معنی / بیخش اندر دل نشاند تخمش اندر جان بکارد » ،<br>با کدام یک از دو بیت زیر ، از نظر وزن یکسان است؟<br>آ) همّت طلب از باطن پیران سحرخیز  زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند<br>ب) با جوانی سرخوش است این پیر بی تدبیر را  جهل باشد با جوانان پنجه کردن پیر را | ۰/۲۵ |
| ۱۳ | در تعیین مرز پایه ها و نیز دسته بندی هجاها ، کدام وزن بر دیگری ترجیح دارد؟<br>آ) مفعولُ فاعلات مفاعیل فاعلن  ب) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن فعولن | ۰/۲۵ |
| ۱٤ | تقطیع مثال های زیر ، به صورتی که بین کمانک تقطیع شده است ، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟<br>آ) سفر کن ( _ _ _ ): .....  ب) سوی گل ( U U _ ) : ..... | ۰/۵ |
| ۱۵ | به پرسش های زیر پاسخ دهید.<br>آ) چرا در مصراع: « ور روی بگردانی ، در دامنت آویزد » ، اختیار زبانی حذف همزه صورت گرفته است؟<br>ب)در کلماتی که به مصوّت بلند « / و / » و « / ی / » ، ختم می شوند ، شاعر چه زمانی اختیار دارد که مصوّت های بلند « / و / » و « / ی / » را کوتاه تلفّظ کند؟<br>پ) کلمات « تو » ( U ) و « دشت » (_ _ U ) در کجای مصراع با کلمهٔ « کش » ( _ ) برابر است؟ | ۰/۷۵ |
| ۱٦ | مورد درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.<br>آ) اگر شاعر بنا به ضرورت وزن ، یک هجای بلند و یک هجای کوتاه کنار هم را جابه جا کند ، در این صورت از اختیار وزنی ( قلب – ابدال ) استفاده کرده است.<br>ب) شاعر در بیت: « خبر مرگ جگرگوشه ی من گوش کنید / شد جگر چشمه خون،چشم عبر بگشایید »، از ( دو نوع – سه نوع ) اختیار وزنی سود برده است. | ۰/۵ |
| ۱۷ | در کدام یک از دو بیت زیر ، اختیار وزنی « قلب » صورت گرفته است؟<br>آ) آن روح را که عشق حقیقی شعار نیست  نابوده به ، که بودن او غیر عار نیست<br>ب) تا تو به فرخنده فال ، رفتی از پیشِ شاه  نداد حضرت فروغ ، نیافت دولت قرار | ۰/۵ |
| ۱۸ | نام بحر کدام بیت ، « رمل مسدّس محذوف » است؟<br>آ) همیشه تا برآید ماه و خورشید،  مرا باشد به وصل یار ، امّید<br>ب) زان که بی گلزار ، بلبل ناخوش است  غیبت خورشید بیداری کُش است | ۰/۲۵ |
| ۱۹ | نام هریک از وزن های حاصل از تکرار ارکان زیر را بنویسید.<br>آ) مفاعیلن : .....  ب) مستفعلن : ..... | ۰/۵ |
| ۲۰ | آ) شعر زیر در چه قالبی سروده شده است؟  ب) ویژگی مشترک آن با شعر نیمایی در چیست؟<br>آن کیست که تقریر کند حال گدا را  در حضرت شاهی؟<br>کز غلغل بلبل چه خبر باد صبا را  جز ناله و آهی؟ | ۰/۵ |
| ۲۱ | « پایه های آوایی »، « وزن واژه »و اختیارات به کار رفته در بیت زیر را تعیین کنید.<br>« حیف است سخن گفتن با هرکس از آن لب  دشنام به من ده که درودت بفرستم» | ۱/۵ |

www-kanoon.ir

| | | | |
|---|---|---|---|
| سوالات امتحان راه نهایی درس: علوم و فنون ۳ | تعداد صفحه: ۴ | نام و نام خانوادگی: | رشته: ادبیات وعلوم انسانی – علوم و معارف اسلامی |
| تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۱۱ | ساعت شروع: ۸ صبح | پایه: دوازدهم | مدت امتحان: ۸۰ دقیقه |
| آزمون هماهنگ راه نهایی دانش آموزان پایه دوازدهم مدارس دولتی و غیردولتی استان مازندران | | | معاونت آموزش متوسطه استان مازندران http://motvasete-mazand.medu.ir |

## بخش چهارم: زیباشناسی ( ٦ نمره )

| | | |
|---|---|---|
| ۲۲ | آ) در کدام یک از ابیات ، آرایه اسلوب معادله به کار رفته است ؟<br>ب) دلیل خود را بنویسید<br>۱) هزار نکته باریکتر ز مو اینجاست  له هر که سر بتراشد قلندری داند<br>۲) هزار کبک ندارد دل یکی شاهین  هزار بنده ندارد دل خداوندی | ۰/۵ |
| ۲۳ | در بیت زیر ، شاعر چگونه آرایهٔ « حسن تعلیل » ایجاد کرده است؟ توضیح دهید.<br>« بید مجنون در تمام عمر سر بالا نکرد  حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی » | ۰/۵ |
| ۲٤ | آ) قسمت های مشخّص شده ، سروده را به کدام آرایهٔ معنوی آراسته است؟  ب) این آرایه چگونه ایجاد می شود؟<br>« سپهبد پرستنده را گفت گرم  سخن‌های شیرین به آوای نرم» | ۰/۵ |
| ۲۵ | آ) در سرودهٔ زیر ، کدام واژه ، « ایهام » دارد؟  ب) معانی مختلف آن را بنویسید.<br>«هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید  ما نیز یکی باشیم از جمله قربان ها » | ۰/۵ |
| ۲٦ | آ) کدام واژه در بیت زیر ، آرایهٔ « ایهام تناسب » پدید آورده است؟<br>ب) این واژه در کدام معنای خود با واژه های: « مست و خراب » تناسب دارد؟<br>« مدامم مست می دارد نسیم جعد گیسویت  خرابم می کند هردم فریب چشم جادویت » | ۰/۵ |
| ۲۷ | شاعر در بیت زیر ، برای بیان شدت جنگ، از چه آرایه ای سود برده است؟<br>« خروش آمد از بارهٔ هردو مرد  تو گفتی بدرّید دشت نبرد » | ۰/۲۵ |
| ۲۸ | آرایه های ادبی بیت زیر در کدام گزینه دیده می شود ؟<br>«ای خسرو شیرین‌سخن، ای یوسف گل پیرهن/ وی طوطی شکر شکن، ما را زبانی دیگر است»<br>۱)تشبیه – تلمیح – کنایه- ایهام ☐  ۲) استعاره – تلمیح- کنایه – حس آمیزی☐<br>۳) تشبیه – استعاره- متناقض نما – ایهام ☐  ٤) استعاره – تلمیح – ایهام تناسب – متناقض نما ☐ | ۰/۲۵ |
| ۲۹ | در بیت های زیر ، هر یک از قسمت های مشخّص شده ، کدام آرایهٔ « بدیع معنوی » را به وجود آورده است؟<br>آ) کمال عقل آن باشد در این راه  که گوید نیستم از هیچ آگاه<br>ب) تا کی آخر چو بنفشه سر غفلت در پیش  حیف باشد که تو در خوابی و نرگس بیدار<br>پ) شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید  مگر مساحت رنج مرا حساب کنید<br>ت) زینهار از قرین بد زینهار  و قنا ربنا عذاب النار | ۱ |
| ۳۰ | در بیت زیر :<br>« یار مفروش به دنیا که بسی سود نکرد  آن که یوسف به زر ناسره بفروخته بود »<br>آرایه بارز : ..... است و مصراع دوم به داستان ..... اشاره دارد. | ۰/۵ |
| ۳۱ | طبق شعر زیر به پرسش ها پاسخ دهید.<br>خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم  کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی<br>آ) « سرایندهٔ شعر » کیست؟  ب) وی در شعر خویش ، بیتی از « کدام شاعر » را تضمین کرده است؟<br>پ) « بخش تضمین شده » را در شعر نشان دهید. | ۰/۷۵ |
| ۳۲ | در بیت زیر :  آ) لفّ و نشرها را بیابید.  ب) نوع لفّ و نشر را مشخّص کنید.<br>« منعم مکن از دیدن قد و رخ و زلفش  من انس به سرو و گل و بادام گرفتم » | ۰/۵ |
| ۳۳ | در کدام یک از بیت های زیر ، شاعر ، یک مفهوم بلند را در سخنی کوتاه گنجانده است؟<br>آ) کوه کندن فرهاد نه کاری است شگفت  شور شیرین به سر هرکه فتد، کوهکن است<br>ب) دستم نداد قوّت رفتن به پیش دوست  چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم | ۰/۲۵ |

www.kanoon.ir

| | | | |
|---|---|---|---|
| سوالات امتحان راه نهایی درس: علوم و فنون۳ | تعداد صفحه: ۴ | نام و نام خانوادگی: | رشته: ادبیات وعلوم انسانی – علوم و معارف اسلامی |
| تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۱۱ | ساعت شروع: ۸ صبح | پایه: دوازدهم | مدت امتحان: ۸۰ دقیقه |
| آزمون هماهنگ راه نهایی دانش آموزان پایه دوازدهم مدارس دولتی و غیردولتی استان مازندران | | | معاونت آموزش متوسطه استان مازندران http://motvasete-mazand.medu.ir |

## بخش پنجم: نقد و تحلیل نظم و نثر ( ٤ نمره )

### آ) نقد و تحلیل نظم ( ۲ نمره )

**۳٤** — **۲**

**با توجّه به شعر زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید.**

**پیش از تو آب معنی دریا شدن نداشت**
**شب مانده بود و جرئت فردا شدن نداشت**
**بسیار بود رود در آن برزخ کبود**
**اما دریغ زهره دریا شدن نداشت**
**در آن کویر سوخته، آن خاک بی بهار**
**حتی علف اجازه زیبا شدن نداشت**
**گم بود درعمیق زمین شانه بهار**
**بی تو ولی زمینه پیدا شدن نداشت**
**دلها اگر چه صاف ولی از هراس سنگ**
**آیینه بود و میل تماشا شدن نداشت**
**چون عقده‌ای به بغض فرو بود حرف عشق**
**این عقده تا همیشه سر وا شدن نداشت**

**آ) در بیت اول ، یک نماد بیابید و مفهوم آن را بنویسید. ۰/۵**
**ب)در بیت سوم ، مجاز را بیابید و مفهوم آن را بنویسید. ۰/۵**
**پ) دو مورد از ویژگی های زبانی شعر را بنویسید. ۰/۵**
**ت) شعر را از نظر ویژگی های « فکری » بررسی کنید. ( دو مورد ) ۰/۵**

### ب) نقد و تحلیل نثر( ۲ نمره )

**۳۵** — **۲**

**الف) متن زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.**

**« این تنگ عیشی برای او ( مولوی ) نوعی ریاضت نفسانی بود؛ ناشی از خسّت و خشک دستی نبود. از زندگی فقط به قدر ضرورت تمتّع می برد. بیش از قدر ضرورت را موجب دور افتادن از خطّ سیر روحانی خویش می یافت. »**

**آ) معنی کنایه های زیر را بنویسید. ۰/۵**

**** تنگ عیشی: .....  ** خشک دستی: .....**

**ب) دو ویژگی زبانی متن را بنویسید. ۰/۵**

**ب) در متن زیر:**

**« مینی بوس با سرعت نه چندان زیاد پیش می رفت. نگاه کردم به مناظر اطراف جاده و مزارع و خانه های روستایی، بعد از هفتاد و پنج روز زندانی بودن ، حسّ فراموش نشدنی در من ایجاد می کرد. شکل و شمایل خانه های روستانی آنجا هم شبیه روستای خودمان بود و این تشابه مرا دلتنگ می کرد. کاش می شد گوشه ای بایستیم. این آرزو هنوز توی دلم بود که ناگهان صدایی مثل شلیک گلوله بلند شد و مینی بوس افتاد به تکان های شدید. لاستیکش ترکیده بود. راننده و محافظان مسلّح برای تعویض لاستیک پیاده شدند. از اقبال ما بود که زاپاس مینی بوس هم پنچر از آب درآمد و عراقی ها مجبور شدند همان جا لاستیک را پنچرگیری کنند. این یعنی فرصتی برای ما که زیر نگاه سربازان مسلّح عراقی روی زمین بنشینیم و مشاممان را پر کنیم از بوی تازهٔ علف و گوش هایمان را از صدای گنجشگ های آزاد آسمان. »**

**آ) یک مورد از ویژگی های زبانی را بنویسید. ۰/۲۵**
**ب) یک مورد از ویژگی های ادبی را بنویسید. ۰/۲۵**
**پ) دو مورد از ویژگی های فکری را بنویسید. ۰/۵**

**موفق باشید**

www.kanoon.ir

| | | | |
|---|---|---|---|
| ۱۹۰۲/۰۲/۱۱ | ساعت شروع: ۸ صبح | | علوم و معارف اسلامی |
| آزمون هماهنگ راه نهایی دانش آموزان پایه دوازدهم مدارس دولتی و غیردولتی استان مازندران | | پایه: دوازدهم | مدت امتحان: ۸۰ دقیقه |
| | | | منطقه آموزش متوسطه استان مازندران http://motevaste-mazand.medu.ir |

| ردیف | سوالات | نمره |
|---|---|---|
| | **بخش یکم: تاریخ ادبیات ( ۲ نمره )** | |
| ۱ | توضیح زیر کدام شاعر دوره بیداری را معرفی می کند؟ | ۰/۲۵ |
| | « پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص ترین شاعر این دوره است اثر مثنوی ،قصیده و غزل دست داشت. » | |
| ۲ | جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید. | ۰/۵ |
| | ا) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به نثر ساده بود | |
| | ب) شهریار در غزل طبعی لطیف و احساسی رقیق داشت و از غزل سرایان نامی ایران به ویژه تاثیر پذیرفته است. | |
| ۳ | نمونه نثر شتابزده و در اصطلاح " تلگرافی " در کدام اثر "جلال ال احمد " به کمال دیده می شود؟ | ۰/۲۵ |
| | ۱) خسی در میقات ۲) زن زیادی ۳) به مدرسه ۴) ارزیابی شتابزده | |
| ٤ | جریان "نوگرایی " نیما با سرایش منظومه ... تثبیت شد. | ۰/۲۵ |
| ۵ | نام پدیدآورندگان را در ستون « الف » به آثار ستون « ب » وصل کنید. ( در ستون « ب » یک مورد اضافی است ) | ۰/۷۵ |

| « الف » | « ب » |
|---|---|
| ا) سید علی موسوی گرمارودی | ۱) تنگسیر |
| ب) امین فقیری | ۲) چشمهایش |
| ج) بزرگ علوی | ۳) گوشواره عرش |
| | ۴) دهکده بر ملال |

| | | |
|---|---|---|
| | **بخش دوم: سبک شناسی ( ۲ نمره )** | |
| ٦ | جمله صحیح یا غلط را مشخص کنید ( ص یا غ ) | ۰/۵ |
| | ا) در شعر دوره انقلاب اسلامی ، زبان واژگان شعری در غزلیات ، به سبک خراسانی نزدیک شده | |
| | ب) هرچه از سال های اول انقلاب می گذرد ، اقبال به شعر نیمایی بیشتر می شود. | |
| ۷ | جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید | ۰/۵ |
| | ا) شاعران دوره بازگشت به سبب فقر فرهنگی و سیاسی و رخوت حاکم بر ادبیات به پیروی از اسلوب پرداختند. | |
| | ب) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و حسن تعلیل از ویژگی های شعر این دوره است. | |
| ۸ | برای پرسش های زیر ، پاسخ کوتاه بنویسید. | ۰/۵ |
| | ا) هدف از تشکیل انجمن خاقان چه بود ؟ | |
| | ب) اندیشه حاکم بر داستان های دهه ی اول ، پس از پیروزی انقلاب چگونه است؟ | |
| ۹ | در پرسش های زیر ، مناسب ترین گزینه را انتخاب کنید. | ۰/۵ |
| | ا) کدام گزینه ، جزء ویژگی های « زبانی » نثر دورهٔ معاصر نیست؟ | |
| | ۱) از واژه های عربی نسبت به گذشته کاسته شد. | |
| | ۲) طول و دم و هجو بسیار زیاد است. | |
| | ۳) بسیاری از واژه ها ، کنایات و اصطلاحات عامیانه وارد نثر داستانی این دوره شدند. | |
| | ٤) کوتاهی جملات و فعل ها در کلام فراوان دیده می شود. | |
| | ب) کدام تفکر در آثار قبل از انقلاب اسلامی وجود داشت که در برخی آثار پس از آن به گونه ای کمرنگ مشاهده می شود؟ | |
| | ۱) فرهنگ عاشورایی ۲) غیردینی و ضد دینی ۳) انسان گرایانه ٤) استکبارستیزی | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | |
| | | | |
| | | | |

## بخش سوم: موسیقی شعر (۶ نمره)

۱۰ وزن کدام بیت ، داهمسان و ایستایی را منعکس کند

الف) ما بیگانه تر آن را که نداند مطلب است — زیرا من بیگانه و اسرار من دارد زبان

ب) همین من از چه هست بر آن‌ای — بیگانه و چه غیر ایهی خواهد

۱۱ در شاعرانه‌ی شعرهای هجایی ، کدام مصراع زیر را می‌توان نمونه‌ی روشن جمله‌ی قلمداد کرد؟

الف) به گفت بیهوده که بر چهر ، انجیل نگاشم

ب) ای باد بامدادی خوش می روی به شادی

۱۲ بیت « هر که سی ورزد در هنر ، مردم شود » در بیت مقابل معنی ، بیشتر کدام یک از شعرهای انتخابی هنری بیگانه‌ی دارد؟

با کدام یک از دو بیت زیر ، از نظر وزن یکسان است؟

الف) هست جهان بر آن بنیاد — زیرا که بیگانه را نو عالم طلبیدند

ب) جان در هوس است این دم نو ، این دم را — جان باید با جانان پیمانه کردن هم را

۱۳ در تعیین هجا به ما و نیز اسمه بندی هجاها ، کدام وزن‌ها دیگری ترجیح دارد؟

الف) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن — ب) فاعلاتن فاعلاتن مفاعیلن فعولن

۱۴ تقطیع مصراع‌های زیر ، هر دو وزنی که بین کدامک تقطیع شده است ، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟

الف) سفر کن ای پسر — ب) سوی کار (U U _ U _) نظیف است کوبان

۱۵ به پرسش‌های زیر پاسخ دهید

الف) هجا در مصراع « در روان بیگانه‌ای » در چه جایی جای گرفته است؟ (اول — وسط — آخر)

ب) کدام کلماتی که به صورت بلند « و ( ا ، ی ) » ختم می‌شوند قابلیت اختیاری دارند که به صورت کوتاه تلفظ شوند؟

ج) کلمات « تو » ( U ) و « دانست » ( _ U ) در کدامیک از مصراع‌ها بلند و کدام یک کوتاه تلفظ شده‌اند؟

۱۶ هجا در هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید

الف) اگر شاعر بنا به ضرورت وزن ، یک هجای بلند و یک هجای کوتاه را جای هم جا داده باشد ، در این صورت از اختیار وزنی ( قلب / ابدال ) استفاده کرده است

ب) منظور از « بیگانه » در بیت « هر که بیگانه‌تر است محرم اسرار من است » چیست؟

نوع ( اختیار وزنی ) صورت گرفته است

۱۷ در کدام یک از دو بیت زیر ، اختیار وزنی « قلب » صورت گرفته است؟

الف) آن روی را که همچو گل و نسترن خوش است — با خوی بد که خار بود خار کی خوش است

ب) تو به قرن شده فانی ، رفتی از یادها — تا ابد گوید ، که هستی ، غیر عار نیست

۱۸ نام بحر کدام بیت ، « رمل مسدس محذوف » است؟

الف) هست با تو باد و خو نیست — جز با باشد به وصل یار ، آنیه

ب) که بی تو ، بلبل با خویش است — غیبت خو نیست بیماری الیمی است

۱۹ نام هر یک از وزن‌های حاصل از تکرار ارکان زیر را بنویسید

الف) مفاعیلن : ـــــ — ب) مستفعلن : ـــــ

۲۰ الف) شعر زیر در چه قالبی سروده شده است؟ ویژگی مشترک آن با شعر نیمایی در چیست؟

از آنست که نقش تو کند حال مرا — در حضرت خاص

گر غفلت دلدل چه هنر باد صبا را — جز باد و آهی

۲۱ « بایه‌های اوزانی » و وزن ویژه‌ی هر اختیارات زیر رفته در بیت زیر را تعیین کنید

« هیچ است سخن گفتن با هم تو و من — بیهوده چرا می ده که دروغت بفرستم »

| | | | |
|---|---|---|---|
| سوالات امتحانی را در پایان درس بخوانید و تمرین کنید | تعداد صفحه: ۲ | نام و نام خانوادگی: | رشته: انسانی و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی |
| تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۲/۱۱ | ساعت شروع: صبح | پایه: دوازدهم | مدت امتحان: ۸۰ دقیقه |
| آدرس صفحه‌ای را در پایان داشن آموزان پایه دوازدهم مدارس دولتی و غیردولتی استان مازندران | | | مکتب آموزش سایه‌ای و مجازی https://t.me/maktabsabzevar |

بخش چهارم (پیاده‌سازی ( ۶ نمره )

۲۲ (۱) در کدام یک از ابیات ، ارایه اسلوب معادله به کار رفته است ؟ ۰/۵

ب) با دلیل خود را بنویسید

(۱) هزار نکته باریکتر ز مو اینجاست — نه هر که سر بتراشد قلندری داند

(۲) گنگ نداردول یکی شاهین — هزار بنده ندارد دل خداوندی

۲۳ در بیت زیر ، شاعر چگونه ارایه « حسن تعلیل » ایجاد کرده است؟ توضیح دهید ۰/۵

« بید مجنون در تمام فصل سر بالا نکرد — عاشق بی حاصلش نشناخت غیر از سرنگون »

۲۴ (۱) قسمت های مشخص شده ، مربوط به کدام ارایه معنوی (راستین) است؟ ب) این ارایه چگونه ایجاد می شود؟ ۰/۵

« سپهبد برشنود را گفت کرم — سخن‌های شیرین به از نوش و نرم »

۲۵ (۱) در مصراع زیر ، کدام واژه ، « ایهام » دارد؟ ب) معانی مختلف آن را بنویسید ۰/۵

« هر که در کیش است کم بر دل ریش اوست — ما نیز یکی هاشم از خستگی‌ان‌ها »

۲۶ (۱) کدام واژه در بیت زیر ، ارایه « ایهام تناسب » پدید آورده است؟ ۰/۵

ب) این واژه در کدام معنای خود با واژه های « مست و خراب » تناسب دارد؟

« عاشقم مست می دارد نسیم جعد گیسویت — خرابم می کند هردم فریب چشم جادویت »

۲۷ شاعر در بیت زیر ، برای بیان شدت جنگ از چه ارایه ای سود برده است؟ ۰/۲۵

« خروشیدن آمد از بارهٔ هژبر — ز گفتار بهزاد دشت نبرد »

۲۸ ارایه های ادبی بیت زیر در کدام گزینه دیده می شود ؟ ۰/۲۵

« ای خسرو شیرین سخن، ای یوسف گل پیرهن / وی طوطی شکر شکن، ما را زبانی دیگر است »

۱) تشبیه - تلمیح - کنایه - ایهام ☐ ۲) استعاره - تلمیح - کنایه - حس آمیزی ☐

۳) تشبیه - استعاره - متناقض نما - ایهام ☐ ۴) استعاره - کنایه - ایهام تناسب - متناقض نما ☐

۲۹ در بیت های زیر ، هر یک از قسمت های مشخص شده ، کدام ارایه « بدیع معنوی » را به وجود آورده است؟ ۱

ا) کمال عقل آن باشد در این راه — که گوید نیستم از هیچ آگاه

ب) تا کی آخر چو پسته سر بفکنم در پیش — همه باشد که تو در خواب و در کنجی بیدار

ج) بسیار خواه مرا ضرب در عذاب کنید — مگر مساعدت رنج مرا حساب کنید

د) بهار از قرن به زیبار — و فنا را عذاب کنید

۳۰ در بیت زیر : ۰/۵

« یار مفروشید به دنیا که بسی سود نکرد — آن که یوسف به زر ناسره مفروخته بود »

ارایه « یار » : ... است و مصراع دوم به داستان ... اشاره دارد

۳۱ طبق شعر زیر به پرسش ها پاسخ دهید ۰/۷۵

خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم — کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی

(۱) سراینده شعر « کیست؟ ب) وی در شعر خویش ، بیش از « کدام شاعر » را تضمین کرده است؟

ج) « بخشی تضمین شده » را در شعر نشان دهید.

۳۲ در بیت زیر : ا) لف و نشرها را بیابید ب) نوع لف و نشر را مشخص کنید ۱

« صحبت یاران ز ابدان قد و رخ و زلفش مرا — سروِ روان افسی به سرو و گل به بادام گرفت »

۳۳ در کدام یک از بیت های زیر ، شاعر ، یک مفهوم بلند را در سخنی کوتاه گنجانده است؟ ۰/۲۵

ا) گفتن فرهاد نه کاری است شگفت — شور شیرین به سر هر که فتد کوهکن است

ب) گفتمش بنداز قوت رفتنی به پیش دوست — چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم

## بخش پنجم: نقد و تحلیل نظم و نثر ( ٤ نمره )

### ا) نقد و تحلیل نظم ( ۲ نمره )

۳٤ با توجه به شعر زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید. ۲

پیش از تو آب معنی دریا شدن نداشت
سبب ماندہ بود و جرئت فردا شدن نداشت
سیمرغ بود روی در آن برج کبود
اما فروغ زهره دریا شدن نداشت
در آن کویر سوخته آن خاک بی بهار
حتی علف اجازه زیبا شدن نداشت
گل بود در هسیل زمین شاخه بهار
بی تو ولی زمینه پیدا شدن نداشت
دلها اگر چه صاف ولی از هراس سنگ
آیینه بود و میل تماشا شدن نداشت
چون عقده‌ای به بغض فرو بود حرف عشق
این عقده تا همیشه سر وا شدن نداشت

ا) در بیت اول ، یک تشبیه بیابید و مفهوم آن را بنویسید. ۰/۵

ب) در بیت سوم ، مجاز را بیابید و مفهوم آن را بنویسید. ۰/۵

پ) دو مورد از ویژگی های زبانی شعر را بنویسید. ۰/۵

ت) شعر را از نظر ویژگی های « فکری » بررسی کنید. ( دو مورد ) ۱/۰

### ب) نقد و تحلیل نثر ( ۲ نمره )

۳۵ الف) متن زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. ۲

« این تنگ عیشی برای او ( مولوی ) نوعی ریاضت نفسانی بود؛ ناشی از خست و خشک دستی نبود. از زندگی فقط به قدر ضرورت تمتع می برد. بیش از قدر ضرورت را موجب دور افتادن از خط سیر روحانی خویش می یافت. »

ا) معنی کلمه های زیر را بنویسید. ۰/۵

« تنگ عیشی: ... « خست و خشک دستی: ...

ب) دو ویژگی زبانی متن را بنویسید. ۰/۵

ب) در متن زیر:

« عمی یوسف با سرعت به چندان زیاد پیش می رفت. نگاه کردم به مناظر اطراف جاده و مزارع و خانه های روستایی. بعد از هفتاد و پنج روز زندانی بودن ، حس فراموش نشدنی در من ایجاد می کرد. شکل و شمایل خانه های روستایی انجا هم شبیه روستای خودمان بود و این تشابه مرا دلتنگ می کرد. کاش می شد گوشه ای بایستیم. این آرزو هنوز توی دلم بود که ناگهان صدایی مثل شلیک گلوله بلند شد و عمی یوسف افتاد به تکان های شدید. لاستیکش ترکیده بود. راننده و محافظان مسلح برای تعویض لاستیک پیاده شدند. از اقبال ما بود که زاباس عمی یوسف هم پنجر از آب درآمد و عراقی ها مجبور شدند همان جا لاستیک را پنچرگیری کنند. این یعنی فرصتی برای ما که زیر نگاه سربازان مسلح عراقی روی زمین بنشینیم و مشامهمان را پر کنیم از بوی تازهٔ علف و گوش هایمان را از صدای گنجشک های آزاد انسان. »

ا) یک مورد از ویژگی های زبانی را بنویسید. ۰/۲۵

ب) یک مورد از ویژگی های ادبی را بنویسید. ۰/۲۵

پ) دو مورد از ویژگی های فکری را بنویسید. ۰/۵

موفق باشید